

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/167/2023
Identifikačné číslo spisu:	1109234262
Dátum vydania rozhodnutia:	11.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1109234262.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu M. L. Š., narodeného XX. T. XXXX, H., N. XXXX/XX, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody vo výške 10 058,33 eura, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-22C/329/2009, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22C/329/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. júna 2021 sp. zn. 2Co/127/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. októbra 2016 č. k. 22C/329/2009-148 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal náhrady škody spôsobenej orgánom verejnej moci vo výške 10 058,53 eura. Žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 16. júna 2021 sp. zn. 2Co/127/2018 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 958,33 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšnej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby odvolací súd prehodnotil výšku priznanej náhrady škody a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania pre omeškanie so splnením povinnosti uloženej odvolacím súdom. K dovolaniu priložil lekársku prepúšťaciu správu z oddelenia neurológie.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla dovolanie odmietnuť ako oneskorene podané.

5. Najvyšší soud Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)] skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné.

6. Podľa § 427 ods. 1 prvej vety, ods. 2 CSP dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

7. Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

8. Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. V zmysle § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona, zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

9. Podľa § 468 CSP za vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa sa na účely tohto zákona považuje vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike alebo uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou; ak bolo vysokoškolské vzdelanie získané najprv v prvom stupni a následne v druhom stupni, vyžaduje sa, aby išlo v oboch stupňoch o vzdelanie v študijnom odbore právo.

10. V tejto súvislosti najvyšší súd vo svojej rozhodovacej praxi už opakovane vyslovil, že vzdelanie získané na bývalej Vysokej škole Zboru národnej bezpečnosti nie je právnickým vzdelaním, ktoré vyžaduje CSP na účely zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní (uznesenie najvyššieho súdu z 31. mája 2022 sp. zn. 9Cdo/42/2022, resp. uznesenie najvyššieho súdu z 29. marca 2023 sp. zn. 5Cdo/60/2022). Obdobné závery prijala súdna prax aj za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (uznesenie najvyššieho súdu z 13. októbra 2009 sp. zn. 5Cdo/242/2009).

11. Právny názor, že absolvent bývalej Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti nespĺňa podmienku získania právnického vzdelania v Slovenskej republike, ani podmienku na zastupovanie v dovolacom konaní, je v súdnej praxi dlhodobo ustálený. Súdna prax dospela k záveru, že žiadna z fakúlt Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti nebola právnickou fakultou poskytujúcou univerzálne právnické vzdelanie vo všetkých odboroch práva. Nesplnenie podmienky získaného právnického vzdelania platí bez ohľadu na skutočnosť, či po absolvovaní Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti absolvent vykonal rigoróznú skúšku a získal titul „doktor práv (JUDr.)“.

11.1. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju bohatú rozhodovaciu prax prezentovanú napr. rozsudkom z 21. októbra 1997 sp. zn. 4Cdo/113/97 publikovaným ako R 108/1998, rozsudkom z 11. februára 2009 sp. zn. 6Sžo/86/2008, rozsudkom z 22. marca 2012 sp. zn. 8Sžo/24/2022, uznesením z 22. februára 2017 sp. zn. 3Sžo/260/2015. Konštatuje, že v tomto smere sú použiteľnými i rozhodnutia vydané v Českej republike - napr. uznesenia Nejvyššího soudu České republiky vo veciach sp. zn. 20Cdo/1638/98, sp. zn. 26Cdo/1137/2001 či sp. zn. 30Cdo/495/2001, resp. nález českého ústavného

súdu z 13. septembra 1995 Pl. ÚS 7/95 (R 30/95). Je tomu tak preto, že ide o vysokú školu, ktorá existovala v čase spoločnej Slovenskej a Českej republiky, a preto sú rozhodnutia súdov ohľadom tejto nej navzájom právne použiteľné.

12. Ak bolo podané dovolanie, ktoré nespísal advokát, súd skúma, či sa na dovolateľa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP. Dovolateľa, ktorý nebol v odvolacom konaní poučený o povinnosti v zmysle § 429 ods. 1 CSP, vyzve súd prvej inštancie na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania (§ 436 ods. 1 CSP).

12.1. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinu (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom (R 39/2019, IV. ÚS. 489/2018).

13. Pokiaľ ale nejde o dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP a dovolateľ bol v odvolacom konaní riadne poučený o tom, že dovolanie musí spísať advokát, predstavuje skutočnosť, že v dovolacej lehote bolo podané iba dovolanie nespísané advokátom, taký nedostatok obligátneho znaku dovolania, ktorý už nemožno dodatočne reparaovať.

14. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (k tomu pozri R 39/2020, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019, sp. zn. 4Cdo/190/2019 schválené občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 16. septembra 2020 na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

15. V danom prípade odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku poučil žalobcu v súlade s § 393 ods. 1 CSP o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania, o povinnom zastúpení advokátom v odvolacom konaní, ako aj o tom, že dovolanie musí byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) a za akých podmienok platí výnimka z povinného zastúpenia advokáta (§ 429 ods. 2 CSP).

15.1. Dovolateľ podal dovolanie, ktoré nespísal advokát a nepreukázal, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy. Dovolateľ súdu prvej inštancie doložil, že vykonaním štátnej záverečnej skúšky zakončil štúdium na Vysokej škole Zboru národnej bezpečnosti, fakulte vyšetrovania v študijnom odbore právo a vykonaním rigorózneho skúšky nadobudol titul doktora práv v skratke „JUDr.“ na Vysokej škole Zboru národnej bezpečnosti, fakulte vyšetrovania. Tým ale nepreukázal, že spĺňa podmienku na výnimku z povinného zastúpenia v zmysle § 429 ods. 2 písm. a) CSP v spojení s § 468 CSP. Dovolateľ na výzvy súdu prvej inštancie nepreukázal, že naňho dopadá niektorá z výnimiek z povinného zastúpenia advokátom v zmysle § 429 ods. 2 CSP.

16. Dovolací súd uzatvára, že predloženého diplomu preukazujúceho zakončenie štúdia na Vysokej škole Zboru národnej bezpečnosti, fakulte vyšetrovania v študijnom odbore právo bez ohľadu na skutočnosť, že dovolateľ po absolvovaní Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti, fakulte vyšetrovania na tejto vykonal rigoróznú skúšku a získal titul „doktor práv (JUDr.)“, nie je možné považovať za splnenie podmienky vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa.

17. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že dovolanie žalobcu v prvom rade neobstálo z hľadiska časového, keď bolo podané celkom zjavne po uplynutí zákonnej lehoty na podanie dovolania, ktorá je dvojmesačná a plynie od momentu doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu (§ 427 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP). V posudzovanej veci bol napadnutý rozsudok žalobcovi doručený 16. augusta 2021 (porov. doručenkou na č. l. 185 spisu), pričom koniec lehoty pripadol na sobotu 16. októbra 2021, preto jej posledným dňom bol pondelok 18. októbra 2021 (§ 121 ods. 3, 4 CSP). Dovolanie žalobcu

adresované príslušnému odvolaciemu súdu bolo dané na poštovú prepravu 28. októbra 2021, teda celkom zjavne oneskorene (§ 121 ods. 5 CSP). Obsahom podaného dovolania žalobcu nebol návrh na odpustenie zmeškania lehoty (§ 122 CSP), pričom za taký nemožno bez ďalšieho považovať pripojenie prepúšťacej správny na č. l. 190 súdneho spisu.

18. So zreteľom na uvedené dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. a) a e) CSP pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

19. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.